

Polska wobec krajów ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

CENTRUM
STOSUNKÓW
MIĘDZYNARODOWYCH

Analiza

08/2024

www.csm.org.pl

Autorzy:

Dr Małgorzata Bonikowska,
prezes Centrum Stosunków
Międzynarodowych,
wykładowca Centrum
Europejskiego UW

Dr Tomasz Gerlach,
ekspert Centrum Stosunków
Międzynarodowych, b.
dyplomata

Dr Bruno Surdel
senior analyst, Centrum
Stosunków
Międzynarodowych

Polska prezydencja w Radzie UE w pierwszej połowie 2025 r. otwiera nowe możliwości zacieśnienia współpracy z krajami Azji Południowowschodniej. Dobrze choć niezbyt intensywne relacje Polski z członkami ASEAN, umacniane przez rosnącą wymianę handlową, tworzą solidne podstawy do szerszego wykorzystania tego potencjału. Okazją do ofensywy w obszarach dla nas szczególnie istotnych, takich jak nowoczesne technologie, cyfryzacja, czy przemysł zbrojeniowy jest wizyta ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego na Filipinach, w Singapurze i Malezji.

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

2

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) zostało założone w Bangkoku w sierpniu 1967 roku przez pięć państw: Tajlandię, Indonezję, Singapur, Filipiny oraz Malezję. Organizacja powstała w kontekście zimnej wojny, a jej głównym celem było zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wpływów komunistycznych w regionie. Państwa założycielskie dążyły do stabilizacji wewnętrznej, budowy dobrych relacji z sąsiadami oraz rozwijania gospodarek w oparciu o relacje z Zachodem.

Z biegiem lat ASEAN się rozrósł, a do organizacji dołączyły Wietnam, Laos, Myanmar (Birma), Kambodża oraz Brunei-Darussalam, tworząc grupę dziesięciu państw. Mimo istniejących różnic i historycznych napięć, ASEAN stał się najważniejszą organizacją współpracy w regionie Azji Południowo-Wschodniej. W 2015 roku ASEAN zainicjował program budowania wspólnoty (ASEAN Community) opartej na trzech filarach: wspólnocie politycznej, wspólnocie gospodarczej oraz wspólnocie społeczno-kulturowej, czerpiąc inspiracje z sukcesu Unii Europejskiej.

ASEAN WAY

ASEAN nigdy nie był i nie jest monolitem. Poszczególne kraje członkowskie mają swoje własne interesy wewnątrz organizacji oraz prowadzą relacje zewnętrzne z krajami spoza stowarzyszenia. Takie podejście widać na przykład podczas głosowań

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

3

w ONZ w sprawie wojny w Ukrainie, gdzie państwa członkowskie ASEAN miały na temat Rosji rozbieżne opinie.

Dotychczasowa polityka krajów ASEAN, opierająca się na zasadzie nieingerowania w wewnętrzne sprawy krajów członkowskich miała między innymi na celu utrzymanie wewnętrznej jedności w warunkach budowania przez nie suwerennych struktur państwowych przy znacznej religijnej, rasowej i etnicznej różnorodności ich mieszkańców.

Pomimo wszystko, historia bloku dowodzi, że Stowarzyszenie ASEAN ma zdolność do realizowania wspólnych celów, co przyczyniło się do wzrostu dobrobytu i bezpieczeństwa społeczeństw tego regionu. ASEAN rozwija również szerokie relacje międzynarodowe, angażując się w dialogi i współpracę z państwami spoza regionu, w tym z Chinami, Japonią i Koreą Południową (ASEAN+). Geopolityka regionu Azji Południowo-Wschodniej zyskuje obecnie wymiar zintegrowanego systemu strategicznego Indo-Pacyfiku, co ma istotne znaczenie dla globalnej architektury bezpieczeństwa.

ASEAN A INDO-PACYFIK

Region Indo-Pacyfiku, w którym ASEAN odgrywa kluczową rolę, jest areną rywalizacji między największymi światowymi mocarstwami, zwłaszcza USA i Chinami. Gra o dominację w tym regionie ma wiele aspektów, obejmujących

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

4

kontrolę nad strategicznymi szlakami morskimi, dostęp do bogactw naturalnych oraz wpływy polityczne, gospodarcze, kulturalne i militarne. Szlaki morskie, takie jak te między Cieśniną Malakka a Japonią, mają kluczowe znaczenie dla handlu globalnego, a region jest również bogaty w zasoby mineralne i energetyczne.

Chiny, poprzez swoje roszczenia do 90 procent akwenu Morza Południowochińskiego, dążą do wyłącznej kontroli nad tym intratnym szlakiem morskim, co spotkało się z oporem ze strony niektórych państw ASEAN-u, takich jak Wietnam i Filipiny. Konflikt ten uwydatnił podziały w bloku, co przybrało najwyrazistszą formę na szczycie w Phnom Penh w 2012 r., gdzie nie udało się wypracować wspólnego stanowiska w sprawie chińskich roszczeń. Z kolei kraje takie jak Kambodża, Laos, Mjanma (Birma) i Tajlandia, zwane grupą KLMT, wykazują mniejszy entuzjazm do sprzeciwiania się Chinom, ukazując całe zróżnicowanie interesów w ASEAN-ie.

Zainteresowanie ze strony ASEAN „Błokiem Południa” - BRICS - wykazywane przez niektóre kraje, takie jak Tajlandia i Malezja, wywołało niepokój w Waszyngtonie, który obawia się rosnących wpływów Chin w regionie. W kontekście zmieniającej się dynamiki w zachodnim Pacyfiku, ASEAN stara się zachować równowagę między współpracą z wieloma potęgami a utrzymaniem swojej wewnętrznej spójności.

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

5

RELACJE ASEAN Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

ASEAN utrzymuje bliskie relacje z Unią Europejską, która jest jednym z najważniejszych partnerów handlowych regionu. ASEAN jako całość jest trzecim największym partnerem handlowym Unii Europejskiej poza Europą - po Chinach i Stanach Zjednoczonych - z obrotem towarowym wynoszącym około 252,5 mld euro w 2023 r. Tymczasem dwustronny handel usługami osiągnął wartość 126,1 mld euro w 2022 r. Także dla ASEAN Unia Europejska jest trzecim co do wielkości partnerem handlowym po Chinach i USA, odpowiadając za 8% handlu tego bloku. Ponadto, Unia Europejska jest trzecim największym inwestorem w krajach ASEAN. W 2022 roku unijne bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) w ASEAN wyniosły 400,1 mld euro. Co ważne dla Europy, inwestycje ASEAN w UE również rosną, osiągając łączną wartość ponad 195,6 mld euro w 2021 r. ¹

W ramach umów o wolnym handlu z krajami ASEAN, UE dąży do zacieśnienia współpracy gospodarczej, promowania zrównoważonego rozwoju oraz wspierania stabilności regionalnej. Do tej pory Unia Europejska zakończyła negocjacje dwustronnych umów z dwoma krajami: z Singapurem i Wietnamem. Negocjacje z Malezją i Filipinami są obecnie wstrzymane, podobnie negocjacje dotyczące umowy o ochronie inwestycji z Mjanmą (Birmą). Negocjacje z Indonezją są w toku, a

¹ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/association-south-east-asian-nations-asean_en

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

6

rozmowy z Tajlandią zostały wznowione niedawno, z zamiarem dalszego pogłębiania dwustronnych relacji handlowych i inwestycyjnych z tymi krajami. Dwustronne umowy o wolnym handlu (FTA) między UE a krajami ASEAN mogą stanowić fundament dla przyszłego porozumienia handlowego między UE a ASEAN.²

UE aktywnie wspiera rozwój gospodarczy ASEAN-u poprzez różne inicjatywy, takie jak Partnerstwo UE-ASEAN, które obejmuje współpracę w dziedzinach handlu, inwestycji, ochrony środowiska, a także promowanie praw człowieka i demokracji. Współpraca ta jest szczególnie istotna w kontekście globalnych wyzwań, takich jak zmiany klimatyczne i pandemia.

Pomimo intensyfikacji współpracy, relacje ASEAN z UE napotykają na wyzwania, w tym – oprócz kwestii związanych z handlem i inwestycjami – także różnice w podejściu do praw człowieka. Niemniej jednak, z uwagi na strategiczne znaczenie regionu Indo-Pacyfiku, UE dąży do wzmocnienia swojego zaangażowania w ASEAN, co ma na celu przeciwdziałanie rosnącemu wpływowi Chin i zabezpieczenie interesów europejskich w Azji Południowowschodniej.

² https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/association-south-east-asian-nations-asean_en

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

7

RYWALIZACJA O ASEAN

USA od lat utrzymują silne więzi z ASEAN-em, postrzegając region jako kluczowy element swojej strategii Indo-Pacyfiku. W 2021 roku wartość handlu i usług pomiędzy USA a ASEAN wyniosła około 441,7 mld USD, co czyni USA jednym z najważniejszych partnerów handlowych regionu³.

USA inwestują również w bezpieczeństwo Azji Południowowschodniej. Temu służą traktaty obronne z Tajlandią⁴ i Filipinami⁵ oraz Quad (*Quadrilateral Security Dialogue*) czyli dialog na temat bezpieczeństwa regionu grupy 4 państw: Stanów Zjednoczonych, Japonii, Indii i Australii. Co prawda państwa ASEAN nie należą do tej inicjatywy, ale ma ona dla nich istotne znaczenie, jako że próbuje przeciwdziałać rosnącemu wpływowi Chin na Pacyfiku. A Chiny z kolei są od 16 lat największym partnerem handlowym ASEAN.

W 2022 r. wartość wymiany handlowej między 10 członkami Stowarzyszenia a Państwem Środka wyniosła ponad 975 mld USD⁶. Chiny intensyfikują swoje inwestycje w regionie poprzez Inicjatywę Pasa i Szlaku (BRI), która ma na celu

³ <https://www.aseanbriefing.com/news/an-overview-of-us-trade-and-investment-in-asean/>

⁴ <https://www.state.gov/u-s-relations-with-thailand>

⁵ <https://www.state.gov/u-s-philippines-relations>

⁶ <https://vntr.moit.gov.vn/news/caexpo-2023-opportunities-to-expand-china-asean-economic-cooperation#:~:text=In%202022%2C%20bilateral%20trade%20reached,partner%20continuously%20for%2014%20years>

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

8

rozwój infrastruktury i połączeń handlowych. Pekin utrzymuje mocne więzi szczególnie z Kambodżą i Laosem, a także z Mjanmą (Birmą).

ASEAN odgrywa zatem istotną rolę w kształtowaniu architektury bezpieczeństwa regionalnego. Organizacja ta, mimo wewnętrznych różnic, zdołała wypracować mechanizmy współpracy, które przyczyniają się do budowania stabilności i dobrobytu w regionie. W obliczu rosnącej rywalizacji mocarstw o wpływ w Indo-Pacyfiku, ASEAN stara się utrzymać równowagę między współpracą z USA i Chinami a zachowaniem swojej wewnętrznej spójności i niezależności.

POLSKA W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

Dla Polski, jako kraju z rosnącym potencjałem gospodarczym, zacieśnianie relacji z krajami ASEAN-u i aktywne uczestnictwo w kształtowaniu polityki UE wobec tego regionu stanowi strategiczną szansę na zwiększenie swojego wpływu na arenie międzynarodowej. Polska była jednym z najbardziej aktywnych państw UE biorących udział w pracach nad przyjętą we wrześniu 2021 r. unijną Strategią na rzecz współpracy w regionie Indo-Pacyfiku. Już w listopadzie 2020 r. przedstawiła własne stanowisko, wskazując na konieczność zapewnienia:

- a) większego zaangażowania w budowanie konektywności;
- b) otwartości, multilateralizmu, inkluzywności;
- c) centralnej roli ASEAN;

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

9

d) podkreślania znaczenia więzi transatlantyckich.

Polskie postulaty zostały uwzględnione.

Warszawa powinna intensyfikować kontakty zwłaszcza z państwami, w których widzimy szanse gospodarcze dla naszych firm oraz potencjał rozwoju dla sektora zbrojeniowego i technologicznego.

a) Filipiny

Głównym elementem filipińsko-polskiej współpracy jest przemysł obronny. Sprzyja temu napięta sytuacja na Morzu Południowochińskim. Filipiny zakupiły w 2009 r. od Polski helikoptery W3-A Sokół, a w 2021 r. zakończono dostawę 16 helikopterów Black Hawk produkcji PZL Mielec. W 2022 r. dominował eksport silników do samolotów⁷. W latach 2024-2025 planowane są kolejne dostawy (32 helikoptery).

Filipiny są także obecne w Polsce poprzez bezpośrednie inwestycje. Firma International Container Terminal Services Inc. (ICTSI) zarządza przeładunkami w Bałtyckim Terminalu Kontenerowym, a przedsiębiorstwo ISOC buduje park biurowy w Katowicach - największą tego typu inwestycję na Śląsku. Z polskich firm na Filipinach obecny jest m.in. PTAK, a także sektor

⁷ <https://www.gov.pl/attachment/3e1e1f75-7cba-4a21-a029-61a3f9aac2df>

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

10

spożywczy, zwłaszcza eksporterzy mięsa (drób, wieprzowina i wołowina), umacniający się na tym 115-milionowym rynku.⁸ Na Filipinach sprzedajemy także wyroby przemysłu elektromaszynowego⁹ i produkty mleczarskie, urządzenia mechaniczne oraz aparaturę pomiarową. W 2022 r. wartość polskiego eksportu na Filipiny wyniosła około 200 mln USD, a import około 701 mln USD. Kupujemy głównie maszyny, sprzęt elektroniczny oraz instrumenty fotooptyczne.

Wizyt na najwyższym szczeblu nie było między naszymi krajami od prawie 20 lat: w 2005 r. Filipiny odwiedził premier Marek Belka. Pięć lat wcześniej do Polski przyleciał wiceprezydent Filipin. Kontakty członków rządu też nie są częste: w 1997 r. Manilę odwiedził minister spraw zagranicznych Dariusz Rosati, a w 2006 r. minister obrony narodowej Radosław Sikorski.

b) Singapur

Relacje polityczne między Polską a Singapurem są stabilne i dobre i również obejmują wizyty na najwyższym szczeblu. W 2003 r. kraj odwiedził premier Leszek Miller, a w 2005 r. Marek Belka. W 2012 r. wizytę złożył premier Donald Tusk, a w 2004 r. prezydent Aleksander Kwaśniewski. Warszawę

⁸ <https://x.com/PLinManila/status/1767826888570073565>

⁹ <https://www.gov.pl/attachment/3e1e1f75-7cba-4a21-a029-61a3f9aac2df>

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

11

odwiedzili premierzy Singapuru w latach 1966, 2001 i 2013 oraz prezydent w 2017 r.

W 2022 r. wartość polskiego eksportu do Singapuru wyniosła 449,1 mln USD (co oznacza wzrost aż o 50,5% rok do roku!), a import wyniósł 574,9,2 mln USD (spadek o 29,7% rok do roku). Główne produkty eksportowane do Singapuru to silniki turbodozrutowe, mechanizmy do maszyn oraz produkty rolno-spożywcze. Import natomiast to przede wszystkim aparaty słuchowe, leki złożone, elektroniczne układy scalone i baterie litowo-jonowe.¹⁰ Współpraca gospodarcza Polski z Singapurem największy potencjał ma jednak w sektorach rolno-spożywczym, innowacjach technologicznych, branży FinTech oraz e-commerce.

Singapurskie inwestycje w Polsce obejmują różnorodne sektory, w tym działalność firm takich jak Flex Ltd, Paris Tobacco International oraz inwestycje w rozwój nabrzeża portowego DCT Gdańsk. Polskie firmy, takie jak Dresta Asia Pacific Pte Ltd oraz POLSIN PTE LTD, rozwijają swoją działalność w Singapurze, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu polskich przedsiębiorstw tym regionem.

¹⁰ [https://www.gov.pl/attachment/139be122-b375-42ae-8461-082569199943#:~:text=sytuacja%20zacz%C4%99%C5%82a%20si%C4%99%20stopniowo%20poprawia%C4%87,%2C7%20r%20Fr\).](https://www.gov.pl/attachment/139be122-b375-42ae-8461-082569199943#:~:text=sytuacja%20zacz%C4%99%C5%82a%20si%C4%99%20stopniowo%20poprawia%C4%87,%2C7%20r%20Fr).)

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

12

c) Malezja

Malezja jest jednym z kluczowych partnerów Polski w Azji Południowo-Wschodniej, a relacje polityczne między krajami są stabilne i dobrze ugruntowane. Na przestrzeni lat miało miejsce wiele ważnych wizyt, w tym wizyty premiera Włodzimierza Cimoszewicza w 1996 r. oraz Marka Belki w 2005 r. Prezydent Aleksander Kwaśniewski odwiedził Malezję w 1999 r., a ze strony malezyjskiej miała miejsce wizyta króla Malezji w Warszawie w 2005 r. oraz ministrów spraw zagranicznych w 2001 i 2013 r.

Wymiana handlowa między Polską a Malezją jest zróżnicowana i obejmuje m.in. wyroby przemysłu elektromaszynowego, chemicznego oraz metalurgicznego. W 2021 r. wartość eksportu z Polski do Malezji wyniosła 245,7 mln USD, a import 1645,9 mln USD¹¹. Polskie produkty rolno-spożywcze eksportowane na rynek malezyjski posiadają certyfikaty halal, co jest niezbędne w krajach muzułmańskich.

¹¹ <https://www.gov.pl/attachment/aa2888f1-2045-43e7-8932-0593256ce7e0#:~:text=W%202021%20r.,ponad%201400%2C2%20mln%20USD.>

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

13

Najbardziej perspektywiczne obszary współpracy obejmują zielone technologie, cyfryzację oraz przemysł rolno-spożywczy. Malezyjskie inwestycje w Polsce, choć nieliczne, są znaczące, jak np. spółka Golden Fresh Sdn Bhd w Szczecinie oraz nabycie Galerii Katowickiej przez malezyjski fundusz emerytalny EPF. Polskie firmy takie jak WB Electronics, TTMS i Billenium działają w Malezji, rozwijając swoją działalność w Kuala Lumpur.

d) Wietnam

Relacje polityczne między Polską a Wietnamem są dynamiczne i tradycyjnie dobre. W 2005 r. Wietnam odwiedził premier Marek Belka, a w 2010 roku premier Donald Tusk. Prezydenci Aleksander Kwaśniewski (1999) oraz Andrzej Duda (2017) także odwiedzili Wietnam, co przyczyniło się do wzmocnienia współpracy politycznej. Ze strony wietnamskiej mieliśmy wizyty prezydenta w 2003 r. oraz premiera w 2007 r.

Polsko-wietnamska wymiana handlowa dynamicznie rośnie od 2018 roku, kiedy to wynosiła 2,86 mln EUR, przyspieszając szczególnie w 2021 roku do 349 mln EUR, a w 2022 roku osiągając poziom ponad 462 mln EUR. W 2022 roku polski eksport do Wietnamu wyniósł 462 mln EUR, co stanowi wzrost o 37 mln EUR w porównaniu do 2021 roku. Polska eksportuje głównie maszyny, urządzenia mechaniczne, miedź i artykuły z miedzi, mięso (wieprzowinę),

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

14

narzędzia, produkty farmaceutyczne, oraz niektóre produkty mleczarskie i jabłka.¹²

Z kolei import z Wietnamu do Polski w 2022 roku wyniósł 465,3 mln EUR. Polska importuje głównie maszyny i urządzenia elektryczne, telefony komórkowe, odzież, obuwie, maszyny mechaniczne, żeliwo i stal, a także produkty spożywcze, takie jak kawa, herbata, ryż i przyprawy.

Polskie inwestycje w Wietnamie są niewielkie skoncentrowane w branżach farmaceutycznej i telekomunikacyjnej. Wartość to jedynie 18,5 mln USD (2019)¹³. Zaś przykładem udanej współpracy handlowej jest działalność firmy TanViet, która współpracuje z polską firmą Vifon, odnosząc od wielu lat sukcesy na rynku spożywczym.

Dla polskich przedsiębiorców istotne jest zniesienie ceł na wołowinę i produkty mleczarskie w br. (2024). W 2026 r. to samo będzie dotyczyć wyrobów spirytusowych i win. Zaś w 2028 r. zostaną zniesione cła na przetwory spożywcze, w tym dżemy, konfitury owocowe i soki.¹⁴

¹² <https://www.trade.gov.pl/wiedza/polska-wietnam/>

¹³ <https://www.trade.gov.pl/wiedza/polska-wietnam/>

¹⁴ <https://www.trade.gov.pl/wiedza/polska-wietnam/>

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

15

e) Tajlandia

Relacje polityczne między Polską a Tajlandią są znakomite i oparte na wzajemnym szacunku. W 1996 r. Tajlandię odwiedził premier Włodzimierz Cimoszewicz, a w 2004 r. prezydent Aleksander Kwaśniewski. W 2012 r. zaś wizytę w Tajlandii odbył minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski. Ze strony tajskiej Polskę odwiedził premier w 2013 r. oraz ministrowie spraw zagranicznych w latach 2000 i 2010.

W 2021 roku polski eksport do Tajlandii osiągnął około 345 mln USD, co stanowiło wzrost o 42% do 2020 r. Wśród eksportowanych towarów dominowały miedź, maszyny i urządzenia mechaniczne, a także kauczuk i produkty z kauczuku. Z kolei w imporcie do Polski przeważały maszyny i urządzenia mechaniczne, maszyny i urządzenia elektryczne, a także kauczuk i artykuły z kauczuku. ¹⁵

Perspektywiczne sektory współpracy obejmują zielone technologie, sektor IT, cyfryzację, sektor medyczny oraz przetwórstwo spożywcze. Polskie inwestycje w Tajlandii obejmują działalność firm takich jak Mercator Medical oraz Comarch, które odnoszą sukcesy na tym dynamicznie rozwijającym się rynku.

¹⁵ https://www.paih.gov.pl/news/20221130-polsko_tajskie_forum_biznesowe/

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

16

Na polskim rynku działa obecnie cztery firmy z tajskim kapitałem, z których trzy specjalizują się w branży rolno-spożywczej, a jedna w sektorze PET. Łączne inwestycje tych firm w Polsce przekroczyły 2 miliardy złotych, co zaowocowało stworzeniem ponad 4 tysięcy miejsc pracy.¹⁶

f) Indonezja

Indonezja to czwarty najludniejszy kraj świata z populacją ok. 283 mln a tym samym potencjalnie stanowi ogromny rynek dla polskiego eksportu i inwestycji¹⁷. Na przestrzeni lat odbyły się liczne wizyty na najwyższym szczeblu, w tym wizyta premiera Marka Belki w 2005 r. oraz prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego w 2004 r. a także ministra spraw zagranicznych Jacka Czaputowicz w 2018 r. Ze strony indonezyjskiej były to wizyty prezydenta w 2003 i 2013 r. oraz ministrów spraw zagranicznych w latach 2010 i 2019.

Wymiana handlowa z Indonezją obejmuje przede wszystkim produkty przemysłu elektromaszynowego, chemicznego oraz artykuły rolno-spożywcze. W 2021 r. eksport z Polski do Indonezji wyniósł 126,8 mln USD, natomiast

¹⁶ https://www.paih.gov.pl/news/20221130-polsko_tajskie_forum_biznesowe/

¹⁷ <https://www.worldometers.info/world-population/indonesia-population/>

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

17

import 1243,6 mln USD. W 2022 r. wymiana handlowa wzrosła do 2106,5 mld USD ale wzrósł także deficyt - do 1817,7 mln USD.¹⁸

Polski eksport do Indonezji obejmuje wyroby przemysłu elektromaszynowego, produkty rolno-spożywcze, wyroby chemiczne oraz metalurgiczne, natomiast import z Indonezji do Polski skupia się na wyrobach przemysłu lekkiego, elektromaszynowego, chemicznego oraz artykułach rolno-spożywczych.

W zakresie inwestycji, według NBP, indonezyjskie inwestycje netto w Polsce na koniec 2022 roku wyniosły - 2,3 mln USD, co oznacza odpływ kapitału w porównaniu do 2021 roku. Polskie inwestycje bezpośrednie w Indonezji w 2021 roku wyniosły 23,4 mln USD. Na indonezyjskim rynku działają polskie firmy takie jak Konspol Indonesia, Kopex Mining Contractors, Fluid Green Indonesia oraz Bintang Sinar Perkasa, a także Famur, Farmona, Bakalland, Mokate, Wawel i inne.¹⁹

Perspektywiczne branże w Indonezji to motoryzacja, elektronika, przemysł obronny, produkcja sprzętu medycznego i farmaceutyków, meble, żywność i turystyka.²⁰

¹⁸ <https://www.gov.pl/attachment/6e818768-574c-4e93-821b-4d8924dc62a5>

¹⁹ <https://www.gov.pl/attachment/6e818768-574c-4e93-821b-4d8924dc62a5>

²⁰ <https://www.rp.pl/eksport/art38960331-indonezja-to-obiecujacy-kierunek-dla-polskich-firm>

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

18

REKOMENDACJE

Polska w ostatnich latach nie zacieśniała relacji z krajami Azji Południowo-Wschodniej, tak naprawdę jesteśmy dopiero na początku tej drogi. Każdy z 10 krajów ASEAN posiada unikalny potencjał, ale warto się skupić tylko na kilku z nich, najbardziej atrakcyjnych z punktu widzenia polskich interesów. Indonezja jest istotna ze względu na wielkość rynku i znaczenie polityczne (członek G20). Malezja, Tajlandia i Filipiny to dynamicznie rozwijające się gospodarki o licznej populacji. Singapur jest mały, ale pełni rolę światowego centrum finansowego między Zachodem a Azją. Wreszcie Wietnam to wschodzący tygrys gospodarczy, z którym wiąże nas kilkudziesięcioletnia diaspora w Polsce i elita, której niektórzy przedstawiciele kończyli w czasach socjalizmu polskie uczelnie.

Zacieśnianie relacji z krajami ASEAN-u jest istotne w kontekście dywersyfikacji rynków eksportowych i inwestycyjnych, bo ma to kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju naszej gospodarki. Polskie państwo powinno tworzyć polskim firmom warunki do rozszerzania współpracy na rynkach azjatyckich w kluczowych sektorach, takich jak przemysł rolno-spożywczy i farmaceutyczny, nowoczesne technologie, informatyka i cyfryzacja. W tym celu jest pożądana intensyfikacja kontaktów bilateralnych na szczeblu ministrów, zwłaszcza spraw zagranicznych i obrony, cyfryzacji i rozwoju. Warto także pomyśleć o zwiększeniu udziału Polaków w pracach instytucji multilateralnych. Dobrym krokiem w tę stronę jest niedawna

POLSKA WOBEC KRAJÓW ASEAN

WIZYTA MINISTRA SIKORSKIEGO W AZJI POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ

| Dr Małgorzata Bonikowska, dr Tomasz Gerlach, dr Bruno Surdel

19

• nominacja polskiej dyplomatki na stanowisko dyrektora generalnego Asia-Europe Forum (ASEF).

Polska prezydencja w Radzie UE w 2025 roku będzie doskonałą okazją do szerszego pokazania się Polski w Azji, w tym i w krajach ASEAN. Oprócz gospodarki i biznesu, warto tam także promować polską kulturę, naukę i edukację. Polska w dużo większym niż dotąd zakresie, powinna świadomie pracować nad budowaniem swojej „miękkiej siły” w polityce zagranicznej, a będzie to możliwe tylko jeśli będziemy działać systemowo.

CSM jest niezależnym, pozarządowym ośrodkiem analitycznym zajmującym się polską polityką zagraniczną i najważniejszymi problemami polityki międzynarodowej. Fundacja została zarejestrowana w 1996 r. CSM prowadzi działalność badawczą i edukacyjną, wydaje publikacje, organizuje konferencje i spotkania, uczestniczy w międzynarodowych projektach we współpracy z podobnymi instytucjami w wielu krajach. Tworzy forum debaty i wymiany idei w sprawach polityki zagranicznej, relacji między państwami oraz wyzwań globalnego świata. Działalność CSM jest adresowana przede wszystkim do samorządowców i przedsiębiorców, a także administracji centralnej, polityków, dyplomatów, politologów i mediów. Od 2009 r. CSM jest uznawany za jeden z najlepszych think tanków Europy Środkowo-Wschodniej w badaniu „The Leading Public Policy Research Organizations In The World” przeprowadzanym przez Uniwersytet Pensylwanii.

Centrum Stosunków Międzynarodowych ul. Ogrody 24, 03-994 Warszawa t: +48 608 593 632

 www.twitter.com/CIR_CSM

 www.facebook.com/CIR.CSM

CENTRUM
STOSUNKÓW
MIĘDZYNARODOWYCH